

Motion till riksdagen 2020/21:2157

av **Hillevi Larsson (S)**

Lokal effektbrist och elprisområden

Förslag till riksdagsbeslut

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om lokal effektbrist och elprisområden och tillkännager detta för regeringen.

Motivering

Sverige har en hög leveranssäkerhet och industrin har låga elpriser jämfört med snittet i EU. Vi har under flera år haft stora elöverskott i Sverige. Det finns alltså ingen brist på el, med det finns lokala utmaningar i elförsörjningen på grund av växande städer, utbyggd kollektivtrafik, elektrifiering av samhället, nya industrier och industrier som utökar sin verksamhet. Allt detta bidrar till att delar av Sverige riskerar att drabbas av effektbrist. Det är allvarligt.

Situationen är svårast i Malmöregionen och Mälardalen. En stor del av elen produceras i norra Sverige och används i södra Sverige, och behöver kunna ledas där emellan. När många vill använda stora mängder el samtidigt så räcker inte effekten i ledningarna till för att samtidigt överföra all el som behövs. Överföringskapaciteten brister, både mellan norr och söder och inom de drabbade regionerna.

Överföringskapaciteten inom Sverige behöver byggas ut. Men det tar minst 10 år att bygga nya kraftledningar från norra till södra Sverige. Dessa nya ledningar måste färdigställas snarast möjligt, men i väntan på att de är klara behövs åtgärder för att förse utsatta regioner med el. Elkablar som klarar högre effekt, att sprida ut elanvändningen över dygnet och utbyggd lokal elproduktion är exempel på åtgärder som skulle kunna minska elbristen.

När det gäller lokal elproduktion och lokal elöverföring så har flera länsstyrelser, bland annat Skåne, Stockholm, Uppsala och Västra Götaland, fått i uppdrag att ur ett lokalt och regionalt perspektiv kartlägga och analysera elsituationen i respektive region.

Länsstyrelsen i Skåne har redan tidigare haft ett dialogmöte med nationella och regionala företrädare och sammanfattat slutsatserna i promemorian ”Skånes elförsörjning – en nationell angelägenhet”. Där står bland annat följande: ”På kort sikt

behöver tillståndsprocesser effektiviseras och handläggningstider förkortas, så att planerade ledningsförstärkningar kommer på plats så fort som möjligt.” ”På nationell nivå kan en väg framåt vara att regeringen ger en eller flera myndigheter ett samordningsuppdrag för elektrifieringen utifrån ett helhetsperspektiv, som också tar i beaktande regionala behov och förutsättningar...”

Regeringen bör framöver överväga behovet av ytterligare åtgärder för att fylla behovet av el i alla delar av Sverige.

Sedan 1 november 2011 är Sverige uppdelat i fyra elprisområden. Tanken bakom är att elpriset ska påverkas av elproduktion och efterfrågan på el. Elproduktionen är låg i syd medan efterfrågan är hög. I norr råder motsatt förhållande, elproduktionen är hög men efterfrågan på el är lägre. Därför är priset högre i syd och lägre i norr. Men priset har inte bara höjts i södra Sverige utan även ända uppe i Stockholmsområdet.

Elmarknadsinspektionen har utrett vilka konsekvenser indelningen i elområden fått. En effekt är att marknaden för fasta elpriser inte fungerar längre. Utbudet av fasta priser är begränsat, vilket gör att de fasta priserna blir högre än de borde vara. En annan effekt är att indelningen lett till en permanent högre nivå på elpriset i södra Sverige.

Denna prisskillnad mot övriga landet skiftar och kan tidvis bli väldigt stor. När elproduktionen är låg i Danmark, men efterfrågan på el är stor där, påverkar det också priset på elen i södra Sverige. Det har fått till konsekvens att när vindkraften står stilla i Danmark höjs elpriset för skåningarna betydligt.

Indelningen i elprisområden i Sverige är inte slumpmässig utan följer var det finns flaskhalsar i överföringskapaciteten i elnätet. Sverige har tidigare byggt ut överföringskapaciteten i kraftnätet till andra länder. Men här hemma har det släpat efter.

Både konsumenter och företag i södra Sverige missgynnas ekonomiskt av nuvarande elprisområden. Regeringen bör överväga vikten av att det säkerställs en tillräcklig kapacitet i elnäten samt att elnätsutbyggnaden bör påskyndas för att minska de höga elpriserna i södra Sverige.

Hillevi Larsson (S)